

www.conpolis.eu

Οι Βασικοί Σκοποί της Ομοσπονδίας
εν συντομία:

- Η ενίσχυση των σχέσεων, η ανταλλαγή ιδεών και η αλληλεγγύη μεταξύ των ανά τον κόσμο Κωνσταντινουπολιτών.
- Η προάσπιση και προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ειδικότερα των δικαιωμάτων των Κωνσταντινουπολιτών, όπως αυτά προστατεύονται από τις διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου.
- Η συμπαράσταση και υποστήριξη προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως

Νοέμβριος 2019– Τεύχος 8/11

-Μνήμη π. Αρχιεπ. Θωατερ. Γρηγορίου, 6.2.

-Διεθνές Συνέδριο Γ. Φλωρόφκυ, σ.3-6.

-Ψηφιοποίηση Αρχείων Προσφυγικών Περιουσιών, σ.7-12.

-Δράσεις Εθελοντισμού και Υποτροφιών, σ.13-17.

-Άρθρο για το Συνέδριο Χάλκης,σ.17-18.

-Μ. Χουρμούζης, σ.19-20.

- Πατριαρχικό Μνημόσυνο για το ΧΟΛΜΟΝΤΟΡ, σ.21-23.

Μηνιαία Ενημέρωση Οικουμενικής Ομοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτών

**Η Οικουμενική Ομοσπονδία Κωνσταντινουπολιτών
εύχεται χαρούμενες εορτές Χριστουγέννων,
ευτυχισμένο και ειρηνικό το Νέο Έτος 2020**

Μνήμη του Αείμνηστου π. Αρχιεπισκόπου Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας Γρηγορίου

Ο Αρχιεπίσκοπος πρώην Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος εκδήμησε εις Κύριον σε ηλικία 91 ετών στο Λονδίνο την 20η Νοεμβρίου 2019. Ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος που ήταν υπέρτιμος και έξαρχος Δυτικής Ευρώπης και Ιρλανδίας, κ. Γρηγόριος, Αποκρισάριος του Οικουμενικού Πατριαρχείου παρά τη Αρχιεπισκοπή Καντουαρίας, γεννήθηκε στο Μαραθόβουνο της Κύπρου το έτος 1928.

Σπούδασε στο Παγκύπριον Γυμνάσιον Λευκωσίας. Το έτος 1951 εκάρη Μοναχός, το δε έτος 1953 χειροτονήθηκε Διάκονος και το 1959 Πρεσβύτερος, αποφοιτήσας συγχρόνως της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τον Απρίλιο του 1959, κλήθηκε και μετέβη στην Αγγλία, όπου χειροτονήθηκε

Πρεσβύτερον και διορίσθηκε εφημέριος και ακολούθως προϊστάμενος στον Ιερό Ναού Αγίων Πάντων του Λονδίνου

Το έτος 1964 διορίσθηκε Πρωτοσύγκελος της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων. Κατά τα έτη 1969-1970 συμπλήρωσε τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο του Cambridge.

Το 1970 εξελέγη Επίσκοπος Τροπαιίου και ανέλαβε την διοίκηση της Ελληνικής Ορθοδόξου Κοινότητας Αποστόλου Βαρνάβα Βορείου Λονδίνου. Το έτος 1988 εξελέγη Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας. Υπηρέτησε με μεγάλη αφοσίωση και πίστη ως Αρχιεπίσκοπος και προσέφερε πολλές και σημαντικές υπηρεσίες.

Πριν από 4 χρόνια ως αντιπροσωπεία της Οι.Ομ.Κω. οι Ν.Ουζούνογλου και ο Ν. Αναγνωστόπουλος γνωριστήκαμε με τον μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Γρηγόριο κατά την προσπάθεια οργάνωσης της σημαντικής εκδήλωσης στο Βασιλικό Κολέγιο Λονδίνου στην επέτειο των Σεπτεμβριανών (7/9/2017) και της ίδρυσης του Συλλόγου Κωνσταντινουπολιτών Μ. Βρετανίας. Με μεγάλη εγκαρδιότητα βοήθησε στις προσπάθειες της Οι.Ομ.Κω. Η συνεργασία μας αυτή μας έδωσε την ευκαιρία να γνωρίσουμε ένα πραγματικά άξιο, σεμνό, ηπίων τόνων και αφοσιωμένο ιεράρχη. Πολύ συγκινητική υπήρξε η τελευταία μας συνάντηση τον Μάιο ε.ε. στην Αρχιεπισκοπή πριν λίγο παραιτηθεί από τα καθήκοντα του εξ αιτίας των προβλημάτων υγείας που αντιμετώπιζε. Να είναι αιωνία του η μνήμη.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ ΓΙΑ ΤΟΝ «ΠΡΥΤΑΝΗ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΘΕΟΛΟΓΩΝ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΑ

Με μεγάλη επιτυχία στέφθηκε το Διεθνές Συνέδριο, με θέμα “Η θεολογική παρακαταθήκη του πρωθιερέως Γεωργίου Φλωρόφσκυ”, το οποίο διοργανώθηκε στην Κωνσταντινούπολη 1-3 Σεπτεμβρίου 2019, από το Οικουμενικό Πατριαρχείο και το Πατριαρχικό Ίδρυμα Πατερικών Μελετών στις

Στις εργασίες του Διεθνούς Συνεδρίου, την έναρξη των οποίων κήρυξε με ομιλία Του ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, έλαβαν μέρος Ιεράρχες, κληρικοί, διακεκριμένοι Πανεπιστημιακοί Καθηγητές και Θεολόγοι από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα από όλο τον κόσμο.

Ο π.Γεώργιος Φλωρόφσκυ, ο οποίος εκοιμήθη πριν 40 χρόνια, υπήρξε ρηξικέλευθος θεολόγος και καθηγητής, και

έχει χαρακτηριστεί ως ο “πρύτανης των Ορθοδόξων θεολόγων” του εικοστού αιώνα. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος μεταξύ άλλων τόνισε:

«Κεντρικός άξων της σκέψεως και της μαρτυρίας του π. Γ. Φλωρόφσκυ ήτο η “δημιουργική επιστροφή εις τους Πατέρας”, διά την ορθήν κατανόησιν και την εφαρμογήν της οποίας ηνάλωσε την υπερπεντηκονταετή ενασχόλησίν του με την θεολογίαν”.

Επίσης, επισήμανε ο Οικουμενικός Πατριάρχης: “Γεγονός καθοριστικής σημασίας διά την ιστορίαν και την ταυτότητα της Εκκλησίας και της θεολογίας είναι κατά τον Φλωρόφσκυ η σύζευξις Ελληνισμού και Χριστιανισμού, οι κύριοι συντελεσταί, της οποίας ανήκουν εις την χορείαν των μεγάλων Ελλήνων Πατέρων, οι οποίοι, όπως γράφει, επέτυχαν να εκφράσουν αριστοτεχνικώς και χωρίς μιμηταλιστικές εναρμονίσεις, με την γλώσσαν και την ορολογίαν της ελληνικής φιλοσοφίας, “μία εξ ολοκλήρου καινούργια εμπειρία””.

ΔΙΕΘΝΕΣ
ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ
INTERNATIONAL
CONFERENCE

«Η θεολογική
παρακαταθήκη
του πρωθιερέως
Γεωργίου
Φλωρόφσκυ»
"The Theological
Legacy of Archpriest
Georges Florovsky"

Κιόρακι 1 - Τεσση 2
Σεπτέμβριος 2019
Συνεδριάζον Divan Istanbul
Σάββατο, Σεπτέμβριος 1
Κυριακή, Σεπτέμβριος 2
Δευτέρα, Σεπτέμβριος 3 2019
Divan Istanbul Hotel

Κιόρακι 1 - Τεσση 2
Επιδιοργανωτής Ομιλίας
Ο Αρχιεπίσκοπος Παναγιώτης ο
Οικουμενικός Πατριάρχης
κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

Κεντρική Επιμέλεια
Σεβ. Μητροπολίτης Τύχου
Παρθένου Ιωάννης

Κιόρακι 1 - Τεσση 2
Επιδιοργ. Αίθουσα
104, SE-Hall/104
Εκπαιδευτικό Πατριαρχείο
SANTHROLOGIEMW

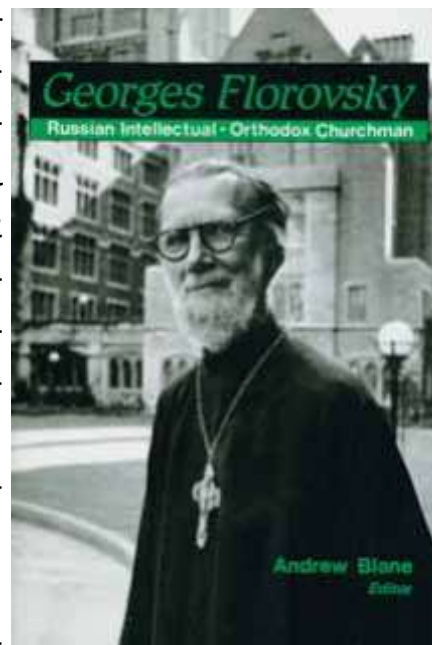
Κέντρο Address
104, Sevilin Metrogözü
Istanbul - Türkiye

Ζωντανή Μετάδοση Συνεδρίου
pemptousia.tv

Live-streaming
pemptousia.tv

Γεώργιος Φλορόφσκι*

Ο Πρωθιερέυς Καθηγητής Γεώργιος Βασίλιεβιτς Φλορόφσκι (1893-1979), ήταν ένας από τους πιο επιφανείς Ορθόδοξους Θεολόγους και Ιστορικούς της χριστιανικής σκέψεως, ηγετικό μέλος της Οικουμενικής κινήσεως του χριστιανισμού και διερμηνευτής της Ρωσικής Φιλολογίας. Ο ίδιος αποτέλεσε μια από τις πλέον σημαντικές προσωπικότητες της Ρωσικής ορθόδοξου σκέψεως, με παγκόσμια εμβέλεια, αφού η επιστημονική του κατάρτιση τον έφερε να διδάσκει σε μερικά από τα σημαντικότερα πανεπιστήμια και κολέγια των Η.Π.Α. Εκοιμήθη στο Πρίνστον του New Jersey σε ηλικία 86 ετών, στις 11 Αυγούστου 1979.

Γεννήθηκε στην Οδησό το 1893 σε μια εποχή που άκμασε στη Ρωσία το εκπαιδευτικό πείραμα της τσαρικής αυλής, που απέφερε σημαντικές προσωπικότητες στην παγκόσμια λογοτεχνία, ζωγραφική, μουσική, ιατρική και τέχνες. Ο πατέρας του ήταν διευθυντής της Θεολογικής Ακαδημίας και προϊστάμενος του Καθεδρικού Ναού της Μεταμορφώσεως, ενώ η μητέρα του, η Klaudia Porruzhenko, ήταν κόρη ενός καθηγητού της Εβραϊκής και της Ελληνικής Γλώσσας. Η πρώτη επιστημονική εργασία του π. Φλορόφσκι, με τον τίτλο «Αντανακλασική έκκριση σιέλου», γράφτηκε υπό την καθοδήγηση ενός των μαθητών του Ρανίον και δημοσιεύτηκε στα Αγγλικά το 1917 στο τελευταίο τεύχος του Δελτίου της Αυτοκρατορικής Ακαδημίας Επιστημών.

Το 1920 ο π. Φλορόφσκι, μαζί με τους γονείς του και τον αδελφό του Αντώνιο, έφυγε από το Ρωσία και εγκαταστάθηκε αρχικά στη Σόφια της Βουλγαρίας. Άφησε πίσω του τον αδελφό του Βασίλειο, χειρουργό, ο οποίος πέθανε από αστιία το 1924, και την αδελφή του Klaudia V. Florovskaya, η οποία έγινε καθηγήτρια της Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Οδησού. Το 1921 ο Πρόεδρος της Τσεχοσλοβακίας, Θωμάς Masaryk, προσκάλεσε τον π. Φλορόφσκι και τον αδελφό του Αντώνιο στην Πράγα. Ο π. Φλορόφσκι εκεί δίδαξε τη Φιλοσοφία του Δικαίου, τη στιγμή που ο Αντώνιος, λίγο αργότερα, θα διατελούσε Καθηγητής της Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Πράγας.

Το 1922 ο Γεώργιος Φλορόφσκι παντρεύθηκε την Xenia Ivanovna Simonovna και μετοίκησε στο Παρίσι, όπου ίδρυσε μαζί με άλλους το Θεολογικό Ινστιτούτο του Αγ. Σεργίου και δίδαξε εκεί ως Καθηγητής της Πατρολογίας (1926-1948). Το 1932 χειροτονήθηκε ιερέας και έθεσε τον εαυτό του υπό την κανονική εξάρτηση του Πατριάρχου Κων/πόλεως.

---

* <https://mail.google.com/mail/u/0/?tab=rm&ogbl#inbox>

Το 1948 μετέβη στις Ηνωμένες Πολιτείες και έγινε Καθηγητής της Θεολογίας στο Θεολογικό Σεμινάριο του Αγ. Βλαδίμηρου (από το 1948 ως το 1955) και κοσμήτορας από το 1950. Από το 1954 μέχρι το 1965 ήταν Καθηγητής της Ιστορίας της Ανατολικής Εκκλησίας στη Θεολογική Σχολή του Harvard, και ταυτόχρονα (1962-1965) συνεργαζόμενος Καθηγητής στο Σλαβικό Τμήμα και συνεργαζόμενος Καθηγητής της Θεολογίας στη Θεολογική Σχολή Holy Cross (1955-1959).

Αν και η διδασκαλία του π. Φλορόφσκι στο Σλαβικό Τμήμα (στο Πανεπιστήμιο του Harvard) ήταν μόνο σποραδική, συνέβαλε κατά πολύ μεγάλο μέρος στο να δημιουργηθεί μια γενεά Αμερικανών ειδικών στην Ιστορία του Ρωσικού πνευματικού πολιτισμού. Η παρατεταμένη επίδρασή του σ' αυτήν την περιοχή δεν προέρχεται από την καθ' αυτό διδασκαλία του αλλά από το χρόνο και τη σκέψη που αφιέρωνε σε άτυπους «κύκλους» που δημιουργούνταν περιοδικά γύρω του στο Cambridge από εκείνους που είχαν διαβάσει το έργο του «Οι δρόμοι της Ρωσικής Θεολογίας» (τότε μόνο στα Ρωσικά), που ήταν για δεκαετίες ένα είδος «απαγορευμένου βιβλίου» για τους κανονικούς φοιτητές της Ρωσικής πνευματικής Ιστορίας, και τον αναζητούσαν όταν ανακάλυπταν ότι ήταν στη Θεολογική Σχολή. Για ένα διάστημα της θητείας του στο Harvard, οι κλάδοι της Πατρολογίας και της Ορθόδοξης σκέψης και των Ορθόδοξων θεσμών από την αρχαιότητα ως τον Σλαβικό κόσμο του 20ου αιώνα παρουσίασαν ιδιαίτερη άνθηση. Στις συνεδριάσεις του Τμήματος της Εκκλησιαστικής Ιστορίας εξέφραζε με παρρησία και σαφήνεια τις απόψεις του. Στις συνεδριάσεις του Συλλόγου των Καθηγητών του αναγνωρίστηκε ότι είχε δραστικά αναβαθμίσει τους καταλόγους των βιβλίων προς μεγαλύτερη δόξα της Βιβλιοθήκης Andover του Harvard! Το 1964 ο π. Φλορόφσκι εξελέγη Διευθυντής του Οικουμενικού Ινστιτούτου που ίδρυσε ο Πάπας Παύλος ο 6ος κοντά στα Ιεροσόλυμα». Ήταν ενεργό μέλος στο Εθνικό Συμβούλιο Εκκλησιών και στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών και Αντιπρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Εκκλησιών από το 1954 ως το 1957.

Όταν έφυγε από το Harvard, ο Επίτιμος Καθηγητής Φλορόφσκι δίδαξε από το 1965 ως το 1972 στο Τμήμα Σλαβικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Princeton, όπου είχε αρχίσει να κάνει διαλέξεις ήδη από το 1964 και ήταν επισκέπτης ομιλητής σε θέματα Πατρολογίας στο Θεολογικό Σεμινάριο του Princeton ήδη από το 1962 και ύστερα πάλι διακεκομμένα μετά την αποχώρησή του από το Πανεπιστήμιο. Η τελευταία του διδασκαλία έγινε το φθινοπωρινό εξάμηνο του 1978/79 στο Θεολογικό Σεμινάριο του Princeton.

Ο π. Φλορόφσκι κατά τη διάρκεια της καριέρας του έλαβε τιμητικά διδακτορικά διπλώματα από τα Πανεπιστήμια St. Andre's, Βοστώνης, Notre Dame, Princeton, Θεσσαλονίκης

, Yale, και το Θεολογικό Σεμινάριο του Αγ. Βλαδίμηρου. Ήταν μέλος η επίτιμο μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, της Αμερικανικής Ακαδημίας Τεχνών και Επιστημών, της Βρετανικής Ακαδημίας, και της Αδελφότητας του Αγ. Αλβανού και Αγ. Σεργίου.

Η σπουδαιότητα του έργου του

Ο π. Φλορόφσκι προσωποποιούσε τον καλλιεργημένο, καλά μορφωμένο Ρώσου του δεύτερου ήμισυ του αιώνα μας. Το διεισδυτικό πνεύμα του αγκάλιαζε και τη λεπτομέρεια και το βάθος του εκτυλισσόμενου δράματος της Ιστορίας του Χριστιανισμού, τόσο του Ανατολικού όσο και του Δυτικού. Ήταν Θεολόγος, Εκκλησιαστικός Ιστορικός, Πατρολόγος, Φιλόσοφος, Σλαβιστής, και Συγγραφέας έργων της συγκριτικής Φιλολογίας. Ο π. Φλορόφσκι χαιρόταν να διαβάσει Αγγλικά μυθιστορήματα, που ήταν η πηγή, εν μέρει, της εξαιρετικής γνώσης του της Αγγλικής γλώσσας, την οποία, αν και ήταν πολύγλωσσος, κατέληξε να προτιμά πάνω απ' όλες για θεολογική διαπραγμάτευση και για έκθεση γενικών θεμάτων. Έτσι όταν άρχισε να υπηρετεί στο Σλαβικό Τμήμα του Harvard, υπήρξε κάποια απογοήτευση γιατί δεν δίδασκε στα Ρωσικά, Ιδιαίτερα στα σεμινάρια του για τον Ντοστογιέφσκι, τον Σολόβιεφ, τον Τολστόι, και άλλους. Ήταν σαν να ανήκαν αυτοί οι συγγραφείς σ' ένα είδος κλασσικής εποχής της γλώσσας και του πολιτισμού της Ρωσίας, την οποία, καθώς χάθηκε μέσα σ' έναν καταστροφικό κατακλυσμό, μεταχειρίζονταν όπως ένας Λατίνος καθηγητής θα μεταχειριζόταν τον Τερέντιο ή τον Κικέρωνα, μη τολμώντας να διδάξει στις τονικές αποχρώσεις μιας εποχής που είχε χαθεί για πάντα.

Ολοκλήρωση της Ψηφιοποίησης του Αρχείου Καταγραφής των Εγκαταληφθεισών Περιουσιών από τους Πρόσφυγες Ρωμιούς της Ανατολής

Η αλήστου μνήμης «Ανταλλαγή των Πληθυσμών» που έγινε με βάση την σύμβαση που υπογράφηκε την 31/1/1923 μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας στην πόλη της Λωζάννης Ελβετίας και αργότερα αποτέλεσε τμήμα της διεθνούς Σύμβασης της Λωζάννης αποτελεί ένα ιστορικό μνημείο απάνθρωπης πράξης, με μανδύα διεθνούς δικαίου, που εκρίζωσε περίπου 2.0 εκατομμύρια γηγενείς πληθυσμούς, Ρωμιούς της Ανατολής (1.5 εκατομ.) και Μουσουλμάνους της Ελλάδος (0.5 εκατομ.). Αποτέλεσε δε το παράδειγμα για άλλες ίδιες απάνθρωπες πράξεις του 20ου αιώνα όπως εκρίζωση πληθυσμών με αναγκαστικές μετακινήσεις μεταξύ Ινδίας-Πακιστάν, στην πρώην Γιουγκοσλαβία, Κύπρο, εκπατρισμό 12 εκατομμύρια γηγενών Γερμανών της Ανατολικής Ευρώπης κτλ.

Στο άρθρο 9 της Συνθήκης Ανταλλαγής οριζόταν ότι:

« Η ακίνητος αγροτική ή αστική περιουσία, η ανήκουσα εις τους μετανάστας, εις τας εν τω άρθρω 9 αναφερομένης κοινότητας, ως και η παρά των μεταναστών ή των κοινοτήτων εγκαταλειπομένη κινητή περιουσία, θέλουσιν εκκαθαρισθή συμφώνως προς τας κατωτέρω διατάξεις υπό των μικτών επιτροπών των προβλεπομένων εν άρθρω 11. ...».

Σύμφωνα με την διατύπωση αυτή θα έπρεπε να γίνει η καταμέτρηση των περιουσιών που εγκαταλείφθηκαν στα δύο συμβαλλόμενα κράτη και θα έπρεπε να γίνει η καταμέτρηση όλων των περιουσιών ένθεν και ένθεν και αποζημιωθούν οι πρόσφυγες με σκοπό να μην απωλέσει !! κανένας πρόσφυγας την περιουσία του. Στην Ελλάδα η καταμέτρηση αυτή έγινε με συστηματικό τρόπο την περίοδο 1923-1929 με την συγκρότηση Επιτροπών στις οποίες προσερχόταν οι πρόσφυγες και δήλωναν την περιουσία που εξαναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν.

Οι Επιτροπές κατά κανόνα αποτελούταν από επιφανή μέλη των Κοινοτήτων που ζούσαν πριν εκριζωθούν οι πρόσφυγες και ενέκριναν ή απορρίπταν τις δηλώσεις. Τα αρχεία που δημιουργήθηκαν για τις περιουσίες των Ρωμιών της Ανατολής αποτελούνται από περίπου 3.500 λογιστικά βιβλία που έχουν συνταχθεί χειρόγραφα.

Η όλη αυτή προσπάθεια της καταγραφής των περιουσιών των Ρωμιών, που έδινε την ελπίδα ότι έστω σε ένα μικρό ποσοστό θα ελάμβαναν κάποια αποζημίωση, θάφτηκε με την Σύμβαση της Άγκυρας το 1930 όταν τα δύο κράτη αποφάσισαν ότι οι περιουσίες που είχαν εγκαταλειφθεί στις δύο χώρες ήταν ίσες και επομένως δεν θεόταν οποιαδήποτε θέμα εκκαθάρισης. Αποτέλεσμα ήταν οι πρόσφυγες Ρωμιοί να λάβουν ελάχιστη αποζημίωση και οι περισσότεροι τίποτα. Οι συνέπειες της αδικίας αυτής που αρχιτέκτονες ήταν ο τότε πρωθυπουργός της Ελλάδος Ελευθέριος Βενιζέλος και ο Πρόεδρος της Τουρκίας Μ. Κεμάλ Ατατούρκ είχε πολύ αρνητική συνέπεια στον προσφυγικό κόσμο και μια από τις αιτίες του Εμφύλιου Πολέμου στην μεταπολεμική Ελλάδα 1944-49.

Το εξαιρετικά δύσκολο έργο της φωτογράφισης του Αρχείου αυτού έγινε με την άριστη συνεργασία της Διεύθυνσης και του προσωπικού των Γενικών Αρχείων του Κράτους και των εθελοντών της Οι.Ομ.Κω. και διήρκησε 2 χρόνια αρχίζοντας από τον Οκτώβριο του έτους 2017.

Η εθελοντική ομάδα που έφερε σε πέρας το εξαιρετικά αυτό δύσκολο έργο και εργάστηκε για πολύ χρόνο αποτελούταν από : Αθανάσιο Δράκο, Θεόδωρο Γεωργιάδη, Μαρία Βερμίσσολου, Θεόδωρος Σταυρίδης, Κλεόβουλος Μπαχτσεβανίδης και Ευστράτιος Κατανόπουλος. Επίσης ευκαιριακά εργάστηκαν και άλλοι εθελοντές.

Στη συνέχεια δημοσιεύεται άρθρο του εθελοντή Οι.Ομ.Κω. κ. Θεόδωρου Γεωργιάδη που αναλύει το νομικό πλαίσιο με το οποίο έγινε η καταγραφή αυτή και ο τρόπος της κατάρτισης του.

ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΧΕΙΩΝ ΕΚΤΙΜΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΦΘΗΣΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (ΑΝΤΑΛΛΑΞΙΜΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ)

Θεόδωρος Γεωργιάδης
Εθελοντής Οι.Ομ.Κω.

Ιστορικό - Νομοθετικό πλαίσιο

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Πρωτοκόλλου Ανταλλαγής των Ελληνικών & Τουρκικών πληθυσμών της 30.1.1923:

Η ακίνητη αγροτική ή αστική περιουσία, που ανήκει στους μετανάστες (sic) και στις αναφερόμενες κοινότητες, όπως και η κινητή περιουσία που εγκαταλείπεται από τους μετανάστες ή τις κοινότητες, θα εκκαθαριστεί σύμφωνα προς τις παρακάτω διατάξεις από τις μικτές επιτροπές που προβλέπονται στο άρθρο 11.

Και παρακάτω στο άρθρο 14

Η Επιτροπή θα παραδώσει στον ενδιαφερόμενο ιδιοκτήτη δήλωση που θα αναγράφει το ποσό που οφείλει σε αυτόν από τη στέρηση της περιουσίας του, η οποία περιουσία θα παραμείνει στη διάθεση της Κυβέρνησης στο έδαφος της οποίας αυτή βρίσκεται.

Τα οφειλόμενα ποσά με βάση τις εν λόγω δηλώσεις θα αποτελέσουν οφειλή της Κυβέρνησης της χώρας, στην οποία θα ενεργηθεί η εκκαθάριση, έναντι της Κυβέρνησης της χώρας, στην οποία ανήκει ο μετανάστης. Αυτός δικαιούται κατ' αρχήν να λάβει στη χώρα, όπου μεταναστεύει και για τα ποσά που του οφείλονται, περιουσία ίσης αξίας και της ίδιας φύσης με αυτήν που εγκατάλειψε.

Για την υλοποίηση των παραπάνω στις 9 Ιουλίου 1924 νομοθετήθηκε στην Ελλάδα η σύσταση επιτροπών για την παραλαβή δηλώσεων των περιουσιών που εγκαταλείφθηκαν στην Τουρκία από τους χριστιανούς ανταλλάξιμους. Πολλοί μεταγενέστεροι νόμοι θεσμοθέτησαν τη σύσταση και άλλων επιτροπών (όπως δευτεροβάθμιων, ειδικών αποζημιώσεων κλπ.) και τη δημιουργία συγκεκριμένων αρχείων.

Υποβλήθηκαν συνολικά 353.381 δηλώσεις

Έργο της ομάδας ψηφιοποίησης

Το έργο συνίσταται στη φωτογράφιση 3998 τόμων που προκρίθηκαν από ένα ακόμα ευρύτερο σύνολο υλικού των Επιτροπών που αναφέρθηκαν προηγουμένως. Το υλικό αυτό συγκεντρώθηκε καταρχήν από το Υπουργείο Γεωργίας, παραδόθηκε κατόπιν στο Υπουργείο Οικονομικών και τηρείται σήμερα στα Γενικά Αρχεία του Κράτους (κεντρικό κατάστημα περιοχής Ψυχικού). Απώλειες του αρχείου που συγκεντρώθηκε αρχικά θεωρούνται δεδομένες.

Οι τόμοι κατά πλειοψηφία βρίσκονται σε κακή κατάσταση, επειδή χρησιμοποιούνταν και μετά τη σύνταξή τους για την ανεύρεση δεδομένων ή και υποβολή ενστάσεων από τους δικαιούχους ανταλλάξιμους πρόσφυγες.

Ολοκληρώθηκε ήδη η ψηφιοποίηση 2815 τόμων στις 40 από τις 44 εκκλησιαστικές περιφέρειες της Μικράς Ασίας, Πόντου και Θράκης, Το υλικό που φωτογραφήθηκε μέχρι τώρα είναι μεγέθους 1 TB και αναπτύσσεται σε 168000 περίπου φωτογραφικές λήψεις

Προγραμματίστηκε και συνεχίζεται η ψηφιοποίηση και των υπόλοιπων εκκλησιαστικών περιφερειών, όπως και των επιτροπών που αφορούσαν ευρύτερες περιφέρειες ή και το σύνολο του ανταλλάξιμου πληθυσμού.

Αργότερα θα υλοποιηθεί η τεχνικά δυσχερέστερη ψηφιοποίηση και των Μητρώων Αγροτών Προσφύγων (385 τόμοι), όπως και το αρχείο λοιπών οντοτήτων (100 τόμοι).

Η διαδικασία γίνεται με ιδιοκατασκευή βάσης τοποθέτησης απλής φωτογραφικής μηχανής και φωτισμού και με χειροποίητη διαδικασία (πχ χωρίς μηχανισμούς αλλαγής σελίδων, αυτόματης εμφάνισης λήψης κλπ). Τα πρωτογενή αρχεία είναι σε format .jpg.

Χρησιμότητα του έργου

Η διατήρηση ενός ιστορικού υλικού, που λόγω παλαιότητας και χρήσης του στο παρελθόν βρίσκεται σε κακή κατάσταση.

Η δυνατότητα προσπέλασης στο υλικό χωρίς τις δυσχέρειες προσέγγισης των πρωτότυπων και χωρίς την ανάγκη μετάβασης στον τόπο (ΓΑΚ), στο ωράριο λειτουργίας της υπηρεσίας αυτής και στις δυσχερείς συνθήκες παράδοσης του υλικού.

Αξιοποίηση του υλικού:

A) Γενεαλογικά δεδομένα. Ανεύρεση προσφύγων που υπέβαλαν δηλώσεις και συγγενικών τους σχέσεων, ιδίως λόγω καταγραφής συνιδιοκτησιών με αυτούς.

B) Ιστορικά δεδομένα.

Ανάλυση της περιουσιακής κατάστασης των προσφύγων σε οποιαδήποτε μελέτη της τοπικής ιστορίας των τόπων καταγωγής τους, τόσο σε επίπεδο οικισμών, όσο και σε επίπεδο ευρύτερων γεωγραφικών ενοτήτων.

Ανάλυση κοινωνικοοικονομικών συνθηκών του προσφυγικού πληθυσμού, μέχρι και σε επίπεδο μικροκλίμακας οικισμού.

Υποβοήθηση βιογραφικών μελετών συγκεκριμένων προσώπων κλπ

Γ) Γεωγραφικά δεδομένα

Βάση πληροφοριών των οικισμών προέλευσης των προσφύγων και έμμεσος προσδιορισμός του πληθυσμού των οικισμών αυτών. (Σημείωση: Ο γεωγραφικός προσδιορισμός των περιουσιών που εγκαταλείφθηκαν δεν είναι εφικτός, λόγω έλλειψης τοπογραφικών διαγραμμάτων και φυσικά έλλειψης συντεταγμένων).

Δ) Προσωπική πληροφόρηση

Συναισθηματικός χαρακτήρας στην ανεύρεση προγόνων, αλλά και της προγονικής περιουσίας που εγκαταλείφθηκε.

Πρόγραμμα Υποστήριξης Τελειόφοιτων Μαθητών σε Λύκεια της Ελλάδος με Κωνσταντινουπολίτικη καταγωγή

Στη συνέχεια πρόσκλησης για υποβολή υποψηφιοτήτων την 27/09/2019 υποβλήθηκαν 36 υποψηφιότητες από μαθήτριες/ες που σπουδάζουν σε Λύκεια στην Ελλάδα. Η προθεσμία ήταν η 4/11/2019 και υποβλήθηκαν 35 αιτήσεις. Η πρόσκληση, εκτός από την ανακοίνωση από τα μέσα της Οι.Ομ.Κω. στάλθηκε σε όλα τα λύκεια της Ελλάδος. Στην έντυπη αίτηση καλούνταν οι υποψήφιοι/ες να δηλώσουν ποιο επιστημονικό κλάδο θέλουν να σπουδάσουν. Προκύπτει από τις αιτήσεις ότι προτίθενται οι μαθήτριες/ες να επιλέξουν τους κλάδους:

- Πολυτεχνικές σπουδές: 8
- Ιατρική: 6
- Βιολογία και παραϊατρικές επιστήμες: 7
- Οικονομικές επιστήμες: 4
- Ανθρωπιστικές Επιστήμες: 4
- Παιδαγωγική: 2
- Ξένες Γλώσσες: 2
- Μουσικές Επιστήμες: 2

Εκτός από την οικονομική υποστήριξη που κατά μέσο όρο είναι 250 Ευρώ, όπως και τα προηγούμενα έτη, θα δοθεί η δυνατότητα πρόσβασης σε ιδιωτικό ηλεκτρονικό διαδικτυακό φροντιστήριο.

Παράλληλα στο Ενημερωτικό Δελτίο αυτό δημοσιεύεται η ανακοίνωση του Προγράμματος υποστήριξης των Φοιτητριών/ων που σπουδάζουν στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδος και Κύπρου με Κωνσταντινουπολίτικη καταγωγή.

**ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΩΝ**

Περίοδος Χειμώνα

Παρακαλούνται όσοι εθελοντές ενδιαφέρονται να προσφέρουν στα ακόλουθα θέματα να επικοινωνήσουν με την Οι.Ομ.Κω. στο npar@otenet.gr

- 1) Ψηφιακή Ανακατασκευή του Ξύλινου Κτιρίου του Ορφανοτροφείου της ν. Πριγκήπου (για πολιτικούς μηχανικούς—μπορεί να αποτελέσει διπλωματική εργασία σε Σχολή Πολιτικών ή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών).
- 2) Σύνταξη Μελέτης του σεισμικού κινδύνου σε ακίνητα της Ομογένειας στην Κωνσταντινούπολη.
- 3) Συμμετοχή σε ανταγωνιστικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε συνεργασία με εταιρείες και ιδρύματα στην Πόλη.
- 4) Ψηφιοποίηση και Τεκμηρίωση Αρχείων στην Ελλάδα.
- 5) Δημιουργία ιστοσελίδων για την ιστορία της Ρωμιοσύνης της Πόλης όπως του ΕΦΣΚ, Σχολίων που λειτούργησαν στο παρελθόν κτλ.
- 6) Απογραφή εκπατρισμένων Κωνσταντινουπολιτών.
- 7) Ταχεία μετάφραση κειμένων μεταξύ των Γλωσσών: Ελληνικά προς Τουρκικά, Ελληνικά προς Αγγλικά και Γαλλικά.
- 8) Στατικές Μελέτες κτηρίων στην Ελλάδα Κωνσταντινουπολίτικου ενδιαφέροντος.

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα

της Οικουμενικής Ομοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτών

«Ιχνηλατώντας τη ζωή των Ρωμιών της Πόλης»

Εγκεκριμένο από το ΥΠ.Π.Ε.Θ. (161852/Δ7/28-09-2018)

Έτος τρίτο

Το πλούσιο υλικό του Εκπαιδευτικού Προγράμματος – συμβολή στη διατήρηση και δημιουργική αξιοποίηση της Ιστορικής Μνήμης - δίνει την ευκαιρία και τη δυνατότητα σε μαθητές και καθηγητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης να γνωρίσουν την κοινωνική, οικονομική, πνευματική και πολιτιστική ζωή της Πολίτικης Ρωμιοσύνης.

Στα πλαίσια αυτά υπάρχουν αφιερώματα στους τομείς :

Σχολεία και Εκπαιδευτικοί της Πόλης
Επιστήμες –Πολίτες γιατροί , Πολίτες αρχιτέκτονες
Κοινωνική Πρόνοια στην Πόλη
Πολίτες και οικονομία
Οι λογοτέχνες της Πόλης
Ο Πολίτικος Τύπος – παιδικά έντυπα
Η γυναίκα στην Πόλη

Το πρόγραμμα υλοποιείται στο
Πνευματικό Κέντρο Κωνσταντινουπολιτών
Δημητρίου Σούτσου 46, Αμπελόκηποι-Αθήνα

Πληροφορίες: κα. Καλλιόπη Μαζοκόπου, τηλ.210 2019567, p.mazvit@yahoo.gr

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΕΠΕΡΧΟΜΕΝΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΟΙΟΜΚΩ

Παρακαλούνται οι ενδιαφερόμενοι για τα παρακάτω σεμινάρια να επικοινωνήσουν στέλνοντας ηλεκτρονικό μήνυμα στο email: npar@otenet.gr δηλώνοντας το ενδιαφέρον τους για ποια από τα σεμινάρια ενδιαφέρονται.

Τίτλος Σεμιναρίου	Προβλεπόμενη περίοδος πραγματοποίησης/ Διάρκεια	Συντονιστής
Ηλεκτρονικά Επιχειρείν	Τέλος Ιανουαρίου 2020/ Δύο τετράωρα	Δρ.Ξ. Παπαδομιχελάκη
Ξεπερνώντας τις παγίδες μιας νέας επιχείρησης	Φεβρουάριος 2020/ Δύο τετράωρα	Διπλ.ΗΜ Γιάννης Ρόβης
Εισαγωγή στη Wikipedia	Μάρτιος 2020/ Δύο τετράωρα	Διπλ. ΗΜ,. Παναγιώτης Κρανιδιώτης
Υποστήριξη του Γενικού Πληθυσμού σε καταστάσεις Φυσικών Καταστροφών	Μάρτιος –Απρίλιος 2020	Συνεργασία με τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό.
Συμμέτοχή σε πρωτοβουλίες Ανοικτού Λογισμικού	Μάρτιος 2020/ Τρία τετράωρα	Διπλ. ΗΜ,. Παναγιώτης Κρανιδιώτης

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΩΝ

(Οι.Ομ.Κω)

Ανακοίνωση

Πρόσκληση για υποβολή υποψηφιοτήτων για υποτροφίες σε Φοιτήτριες/ές που σπουδάζουν σε ΑΕΙ/ΤΕΙ της Ελλάδος-Κύπρου με Κωνσταντινουπολίτικη καταγωγή

(9/12/2019)

Το Δ.Σ. της Οι.Ομ.Κω, έχοντας αποφασίσει από το 2017 την επέκταση και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση του Προγράμματος Υποτροφιών που χορηγεί ήδη σε τελειόφοιτους μαθητές των Λυκείων τα τελευταία 12 χρόνια, καλεί για 3^η χρονιά τις φοιτήτριες και τους φοιτητές με Κωνσταντινουπολίτικη καταγωγή να υποβάλουν αίτηση για χορήγηση υποτροφίας. Οι υποτροφίες θα χορηγηθούν λαμβάνοντας υπόψη τις επιδόσεις των υποψηφίων κατά την διάρκεια των σπουδών τους στα ΑΕΙ/ΤΕΙ αλλά και τις πληροφορίες που θα δώσουν με την αίτηση αυτή.

Υποψηφιότητα μπορούν να υποβάλουν οι 2ης και 3ης γενιάς εκπατρισμένοι Κωνσταντινουπολίτες που σπουδάζουν στα ΑΕΙ/ΤΕΙ της Ελλάδος και της Κύπρου ανεξάρτητα του έτους των σπουδών τους συμπεριλαμβανομένων και των μεταπτυχιακών. Η προθεσμία υποβολής είναι η 15/1/2020. Για τον σκοπό αυτό πρέπει να υποβληθεί το παρακάτω έντυπο με email: nnap@otenet.gr μαζί με την αναλυτική κατάσταση των βαθμών που χορηγείται από την Γραμματεία του Τμήματος που σπουδάζετε.

ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΤΗΣ ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ

Όνοματεπώνυμο:

Τηλέφωνο:

Email:

Διεύθυνση οικίας:

Λύκειο αποφοίτησης:

Ποιοι γονείς κατάγονται από την Κων/λη:

ΑΕΙ/ΤΕΙ σπουδών:

Τμήμα/Σχολή σπουδών:

Έτος εισαγωγής:

Τόπος κατοικίας των γονέων:

Η Αναλυτική κατάσταση βαθμολογίας που χορηγείται από την Γραμματεία του Τμήματος που σπουδάζετε πρέπει να επισυναφθεί στην παρούσα αίτηση.

Πιθανές διακρίσεις (π.χ. βραβεία, υποτροφίες):

Δηλώστε τον λόγο που θέλετε την οικονομική ενίσχυση επιλέγοντας μία ή περισσότερες από τις παρακάτω περιπτώσεις και αναφέροντας το εκτιμώμενο ποσό που χρειάζεστε. :

Αγορά βιβλίων:

Αγορά υπολογιστή ή παρελκόμενα:

Απόκτηση πιστοποιητικού χρήσης Η/Υ:

Συνδρομή σε περιοδικά

Συμμετοχή σε συνέδριο:

Έξοδα εκτυπώσεων διπλωματικής/διδακτορικής εργασίας

Άλλος λόγος:

Είχατε υποβάλει αίτηση στο παρελθόν αίτηση στην Οι.Ομ.Κω. για υποτροφίες Λυκείου ή Φοιτητών:

Ναι

Όχι

Άρθρο του Καθ. Ελτσίν Ματζάρ στο περιοδικό ADALI Δεκεμβρίου 2019

Για το Συνέδριο του Τουρκικού Ιδρύματος Ιστορίας (TII) με τον τίτλο «Χάλκη»**

Την 1 Νοεμβρίου 2019 οργανώθηκε από το TII στο Επαγγελματικό και Τεχνικό Λύκειο Ραχμί Γκουρπινάρ συνέδριο με τίτλο «Χάλκη: Ιστορία, Πολιτισμός και Δικαιοσύνη». Όμως οι ομιλίες των τεσσάρων μελών πανεπιστημιακών για κάποιο λόγο δεν είχαν σχέση με την νήσο Χάλκη, αλλά με την Θεολογική Σχολή της Χάλκης και το Ρωμαίικο Πατριαρχείο. Συνεπώς δεν έγινε κατανοητό για ποιο λόγο δεν αναφέρθηκε στην αφίσα ο πραγματικός λόγος του συνεδρίου.

Κατά την διάρκεια της Ημερίδας διανεμήθηκε ένα βιβλιαράκι με τίτλο «Η Χάλκη στα πλαίσια του Εθνικού Πολιτισμού». Στο βιβλιαράκι αυτό αντί να δίνονται πληροφορίες για την νήσο Χάλκη, περιεχόταν ένα τρισέλιδο κείμενο για την Θεολογική Σχολή και Οθωμανικά Αρχεία για το Πατριαρχείο.

-----
* Ο Ελ. Ματζάρ είναι καθηγητής ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Γιλντίζ της Πόλης.

** Το Δ.Σ. της Οι.Ομ.Κω. έστειλε επιστολή διαμαρτυρίας για το ίδιο θέμα στις 11/11/2019 στον αρμόδιο Υπουργό Τουρκίας (Ενημερωτικό Δελτίο ΟιΟμΚω Οκτ. 2019).

Δεν μας είναι γνωστό για ποιο λόγο το ΤΤΙ αισθάνθηκε την ανάγκη να οργανώσει την Ημερίδα αυτή χρησιμοποιώντας άλλο τίτλο από το περιεχόμενο του και γιατί οι μαθητές του Λυκείου να υποχρεωθούν να παρακολουθήσουν το συνέδριο.

Όμως στο κείμενο μέσα στο βιβλιαράκι που μοιράστηκε περιέχονται πολύ συζητήσιμα, ύποπτα και ακόμα λανθασμένα εκφράσεις. Σαν παράδειγμα αναφέρεται ότι το Πατριαρχείο αποφάσισε το κλείσιμο της Σχολής κατόπιν κατάργησης το έτος 1917 από το Συνταγματικό Δικαστήριο του νόμου περί Ιδρυμάτων Ιδιωτικής Εκπαίδευσης που είχε εκδοθεί το 1965 που πρόκειται για εντελώς λανθασμένη τοποθέτηση. Η απόφαση κλεισίματος στάλθηκε με κείμενο που υπέγραψε ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Παιδείας της Πόλης. Είναι ανάγκη να τονίσουμε ότι δεν υπάρχει ανεξάρτητη Θεολογική Σχολή. Η σχολή που δημόσια καλείται Θεολογική Σχολή είναι το «ανώτερο τμήμα» του Ρωμαϊκού Λυκείου Χάλκης. Αυτό το «ανώτερο τμήμα» είναι που έχει κλείσει το Υπουργείο Παιδείας. Αν και από τις αρχές του 1980 μη έχοντας μαθητές δεν γίνεται διδασκαλία στην πραγματικότητα είναι ένα ανοικτό σχολείο ενώ το Πατριαρχείο έχει ζητήσει να κλείσει το Λυκειακό αυτό τμήμα. Στο κείμενο που διένειμαν οι οργανωτές αναφέρεται ότι Λύκειο και η Θεολογική Σχολή είναι δύο ανεξάρτητες σχολές που αποτελεί ένα σοβαρό λάθος. Επιπλέον στο κείμενο οι δύο αυτές σχολές αναφέρονται ανήκουν ως «ξένες» ενώ ανήκουν σε μη-Μουσουλμάνους πολίτες της Τουρκίας και δείχνει την αντίληψη των συγγραφέων.

Αν και στο κείμενο δίδεται η ιστορία της Θεολογικής Σχολής, δεν γίνεται καμιά μνεία πως ιδρύθηκε το «ανώτερο τμήμα». Μήπως οι συντάκτες δεν θέλουν να γίνει γνωστό ότι η κυβέρνηση του Α. Μεντερές ότι είχε χορηγήσει την άδεια λειτουργίας του «ανώτερου τμήματος» της Σχολής;

Αν και αναφέρεται ότι η Σχολή είχε «προσελκύσει το ενδιαφέρον όντας εστίας δράσεων κατά των εθνικών συμφερόντων» δεν αναφέρεται κανένα παράδειγμα αυτών των δράσεων.

Ένα άλλο παράδειγμα αμάθειας είναι ο ισχυρισμός ότι ο Πατριάρχης υπάγεται στον έπαρχο Εγιούπ. Το Πατριαρχείο βρίσκεται στα σύνορα της επαρχίας του Φατίχ και όχι του Εγιούπ. Επιπλέον η Τουρκία δεν έχει αναγνωρίσει την νομική υπόσταση του Πατριαρχείου και την έχει αφήσει ασαφή.

Στο τέλος κειμένου, διατυπώνεται ο ισχυρισμός ότι το αίτημα του Πατριαρχείου για να επαναλειτουργήσει η Σχολή αντίκειται τους όρους για τις μειονότητες στην Συνθήκη της Λωζάννης. Δεν μπορεί να αναρωτηθεί κανείς το πως οι συντάκτες του κειμένου να μην γνωρίζουν ότι στο άρθρο 40 της Συνθήκης της Λωζάννης ορίζεται ότι οι μειονότητές έχουν το δικαίωμα «να ιδρύουν οποιαδήποτε τύπου σχολεία».

Χουρμούζης Μιχαήλ

Αγωνιστής—Πολιτικός—Δημοσιογράφος—Θεατρικός Συγγραφέας

Ο Μιχαήλ ή Μιλτιάδης Χουρμούζης (1804-1882) γεννήθηκε στον Γαλατά Κωνσταντινουπόλεως. Στα 17 του χρόνια ήλθε στην επαναστατημένη Ελλάδα και συμμετείχε στον αγώνα της αποτίναξης του Οθωμανικού ζυγού και πολέμησε στη Ρούμελη, στην Πελοπόννησο και στην Κρήτη, όπου έμεινε ως το 1833. Αργότερα ξαναγύρισε στον στρατό, πήρε μέρος στην καταδίωξη της ληστείας και αποστρατεύθηκε με τον βαθμό του συνταγματάρχη το 1850. Εκλέχτηκε βουλευτής από το 1851 ως το 1856. Το 1854 πήρε μέρος στην επανάσταση στη Θεσσαλία.

Υπήρξε αγωνιστής και θεατρικός συγγραφέας, δημοσιογράφος και πολιτικός. Το πραγματικό του όνομα ήταν Χουρμούζιος Τριανταφύλλου, σε διάφορες δε φάσεις της ζωής του χρησιμοποίησε τα ονόματα Μιλτιάδης και Μιχαήλ.

Ο Χουρμούζης, αφιέρωσε την πένα του και την πολιτική του δράση, στον αγώνα για τη δημιουργία μιας Ελλάδας και μιας ελληνικής κοινωνίας δικαίου και πραγματικής ελευθερίας. Αντιτάχθηκε στους «Οθωνικούς» που κατέπεσαν κυριολεκτικά πάνω στην απελευθερωμένη Ελλάδα. Υπερασπίσθηκε τους αγωνιστές του '21 που πέθαιναν ρακένδυτοι την ώρα που μια νέα τάξη αξιωματούχων θησαύριζε υπό την προστασία του παλατιού. Ο περιηγητής Εντμόντ Αμπού, το 1854, αναφέρει ότι «γνώρισε τον βουλευτή της κεντροαριστεράς κ. Χουρμούζη», που είχε κάνει ερώτηση στον υπουργό στρατιωτικών Σπυρομήλιο, σχετικά με την παραμονή στις τάξεις του στρατού του ληστή Σεγδίτσα. Η κυβέρνηση έστειλε στη Φθιώτιδα απόσπασμα στρατιωτών αφοσιωμένων στον Σεγδίτσα, που «βασάνιζαν τους οπαδούς του βουλευτή, λέγοντάς τους: γιατί ο βουλευτής σας δεν έρχεται να σας λευτερώσει;». Ο Χουρμούζης κατηγορήσε στη βουλή την κυβέρνηση για αντισυνταγματικότητα. Ο αγωνιστής του '21, και εν συνεχεία στρατιωτικός, έδινε πια μάχες κοινοβουλευτικές. Στηλίτευε τη διαφθορά στο νέο ελληνικό κράτος και μετά από καταγγελίες του, μπήκε στη φυλακή ο υπουργός στρατιωτικών Σπυρομήλιος*.

---

* Άρθρο του Βουλευτή Π. Σκουρολιάκου, «Ετούρκευσεν ..»: Μ. Χουρμούζης, Εφημ. Αυγή, 10/3/2013.

Όταν όμως ο υπουργός βγήκε από τη φυλακή, η ζωή του Χουρμούζη κινδύνευσε. Έτσι, αναγκάστηκε να φύγει για την Κωνσταντινούπολη ξανά τον Μάιο του 1856 και εγκαταστάθηκε στην νήσο Αντιγόνη όπου και έζησε μέχρι το 1882. Αφοσιώθηκε στα ζητήματα του αλύτρωτου ελληνισμού, με την εφημερίδα *Αρμονία* (1864-1867), με τη συμμετοχή του σε άλλες εκδόσεις και με ποιητικές παρεμβάσεις

Δείγμα του σατιρικού του ταλέντου, αλλά και της έντονης κριτικής του διάθεσης, έδωσε πρώτη φορά με μια σειρά επιφυλλίδες, που δημοσίευσε στην εφημερίδα *Εποχή* στο Ναύπλιο, το 1834. [Εκδόθηκαν αργότερα σε βιβλίο με τον τίτλο «Διάλογοι επτά», Ναύπλιο 1838]. Η αιχμηρή γλώσσα, το ζωηρό ύφος, η ευθυβολία

της σάτιρας είναι οι κύριες αρετές, που χαρακτηρίζουν και τα θεατρικά κείμενα του Χουρμούζη. Οι κωμωδίες του άλλοτε θίγουν ανθρώπινα ελαττώματα, πρόσωπα και καταστάσεις – *Ο Λεπρέντης* (1835), *Ο Χαρτοπαίκτης* (1839) – άλλοτε καυτηριάζουν τη μανία για τα λούσα, τη μόδα, την πολυτέλεια, όπως οι κωμωδίες που έγραψε στην Πόλη: *Μαλακώφ* (1865), *Ο Οψίπλουτος* (1874). Ξεχωριστή θέση στην ελληνική κωμωδιογραφία διεκδικούν οι πολιτικές σάτιρες *Ο Τυχοδιώκτης* (1835) και *Ο Υπάλληλος* (1836), όπου στηλιτεύονται χωρίς έλεος το καθεστώς της Αντιβασιλείας, οι καταχρήσεις «των ξένων» αλλά και «των εδικών μας», όπως λέει ο συγγραφέας. Πρόσφατα επιβεβαιώθηκε παράσταση μιας άγνωστης κωμωδίας του Χουρμούζη, που με τον τίτλο *Ο τσαρλατάνος και το μέγα σέκρετον* (ή *Ο αυτεπάγγελτος ιατρός*) παίχτηκε στην Πόλη, τον Απρίλιο του 1870. Ο *Λεπρέντης* είναι η πρώτη πρωτότυπη

Ο τάφος του Μ. Χουρμούζη στην ν. Αντιγόνη

ελληνική κωμωδία που παίχτηκε στην ελληνική σκηνή (Αθήνα 1836), *Ο Πλούτος*, στη διασκευή του Χουρμούζη, η πρώτη αριστοφανική κωμωδία που παίζεται στην ομιλούμενη ελληνική, από τον θίασο του Σοφοκλή Καρύδη, το 1868. Ο *Λεπρέντης*, σε βουλγαρική διασκευή από τον Σάββα Ντομπροπλόντινι και με τον τίτλο *Μιχαήλ* (1853), θεωρείται η πρώτη «πρωτότυπη» κωμωδία στην ιστορία του βουλγαρικού θεάτρου. Η ίδια κωμωδία είχε μεταφραστεί από τα ελληνικά στα ρουμανικά το 1848. Το σατιρικό-θεατρικό έργο του Χουρμούζη επανεκτιμήθηκε και α-

ξιοποιήθηκε από τη δεκαετία του 1970 και μετά, οπότε παίχτηκαν στην αθηναϊκή σκηνή οι σημαντικότερες κωμωδίες του.

Το Ιερό Μνημόσυνο που τελέστηκε με αφορμή την 86η επέτειο των τραγικών γεγονότων του “Χολομοντόρ” στην Ουκρανία

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης: Είμεθα βέβαιοι, ότι ο Θεός της αγάπης, της ειρήνης και της δικαιοσύνης θα ευδοκήση, να κυριαρχήσει εις την Ορθόδοξον Εκκλησίαν η ειρήνη και η ενότης*

Το στοργικό ενδιαφέρον της Μητροπόλεως Κωνσταντινουπόλεως για όλα τα τέκνα της, ανεξαρτήτως καταγωγής, υπογράμμισε ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, στην ομιλία του, μετά τη Θεία Λειτουργία, στην οποία χοροστάτησε, στον Ι.Ναό Αγίου Νικολάου Τζιβαλίου, όπου, παρουσία της Διπλωματικής Αντιπροσωπείας της Ουκρανίας στην Τουρκία και της Ουκρανικής Πα-

ρροικίας της Πόλεως και της Προύσας, τελέστηκε Ι.Μνημόσυνο, με αφορμή την 86η επέτειο του “Χολοντομόρ”, της προκληθείσας επισιτιστικής κρίσεως στην Ουκρανία, από την οποία χιλιάδες άνθρωποι έχασαν την ζωή τους από την πείνα, αποτελώντας μία από τις μεγαλύτερες τραγωδίες στη σύγχρονη ιστορία της χώρας αυτής.

Στην ομιλία του Ο Παναγιώτατος, απευθυνόμενος στο εκκλησίασμα, και ιδιαιτέρως προς τα μέλη της Ουκρανικής Κοινότητας, σημείωσε, μεταξύ άλλων, τα εξής: “Το Οικουμενικόν Πατριαρχείον είναι η Εκκλησία του μαρτυρίου του Σταυρού και της μαρτυρίας της Αναστάσεως, εν τη αδιασπάστω αυτών ενότητι. Συγκλονιστική είναι η περιγραφή, την οποίαν δίδει διά τον σταυροαναστάσιμον χαρακτήρα της Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας, ο μακαριστός Μητροπολίτης Χαλκηδόνος και πνευματικός ημών Πατήρ Μελίτων: «Γνώριμοι είναι εις την εσταυρωμένην Εκκλησίαν οι εμπυσμοί, οι κολαφισμοί, αι μάστιγες, τα ραπίσματα και ο ακάνθινος στέφανος και η χολή μετά όξους και η λόγχη ... Ο Σταυρός είναι δικός της. Της Μεγάλης Εκκλησίας. Το πρώτον και το ύστατον, το μέγιστον προνόμιόν της. Θεού δύναμις και Θεού σοφία.

---

* από την ιστοσελίδα του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

Εις την όλην αυτήν συμφωνίαν της Σταυρώσεως και συσταρώσεως, μία μόνον παραφωνία υψούται από της εσταυρωμένης Εκκλησίας: 'Ου τετέλεσται'... Διότι εδώ ουδέποτε επιστεύσαμεν εις την ισχύν του θανάτου, αλλά πάντοτε εις την αλήθειαν της Αναστάσεως. Εν τη Μεγάλη Εκκλησία, ο Επιτάφιος δεν είναι θρήνος, αλλά προεόρτια της Αναστάσεως»

Αι συγκυρίαί και αι ιστορικά περιπέτεια ωδήγησαν υμάς, προσφιλέστατα τέκνα εν Κυρίω, εις την Πόλιν ημών, ή αλλαχού εις την Τουρκίαν. Το Οικουμενικόν Πατριαρχείον ενδιαφέρεται και φροντίζει διά την πνευματικήν και λειτουργικήν σας ζωήν και διά την κατά Χριστόν διαποίμανσίν σας”.

Υπενθυμίζεται, ότι ο Ι.Ναός του Αγίου Νικολάου Τζιβαλίου, με μέριμνα της Μητρός Εκκλησίας, έχει παραχωρηθή για την εξυπηρέτηση της Ουκρανικής Παροικίας της Πόλεως. Για τον λόγο αυτό, ο Παναγιώτα-

τος, εξέφρασε την ευαρέσκειά του προς τον Αρχιερατικώς Προϊστάμενο της Περιφέρειας Φαναρίου – Κερατίου Κόλπου, Επίσκοπο Αλικαρνασσού κ. Αδριανό, ο οποίος έχει στην εποπτεία του τον Ι.Ναό αυτό, και στον π. Χαραλάμπη Νίτσεφ, ιερατικώς υπεύθυνο για την Ουκρανική Κοινότητα, για την αγάπη και το πνευματικό ενδιαφέρον που δείχνουν προς αυτήν. Σε άλλο σημείο της ομιλία του ο Πατριάρχης ανέφερε:

“Τιμώμεν σήμερα την 86ην επέτειον του Χολοντομόρ, και τελούμεν ευλαβώς το μνημόσυνον των τραγικών θυμάτων της απανθρώπου ταύτης γενοκτονικής πράξεως του σταλινικού

Holodomor 1932-1933
Hungry children searching for food on the streets of Kharkiv (1933)

καθεστώτος κατά του λαού της Ουκρανίας. Ασύλληπτος αριθμός Ουκρανών πολιτών, παιδίων, ανδρών και γυναικών, απεβίωσαν από πείναν και εξάντλησιν, αμέτρητοι εξετελέσθησαν, επειδή ηγωνίζοντο διά την διάσωσιν της ταυτότητός των ως έθνους, διά την γλώσσαν των και τον πολιτισμόν των.

Δυστυχώς, το κακόν συνεχίζει την ζοφεράν και κασταστροφικήν αυτού δράσιν εις τον κόσμον. Χρέος όλων ημών είναι να αγωνιζώμεθα εναντίον του κακού και διά την επικράτησιν του αγαθού, με κραταιάν την πεποίθησιν και βεβαίαν την πίστιν ότι την ιστορίαν δεν κατευθύνουν οι Ηρώδαι και οι δυνάσται, αλλά ο Θεός της αγάπης και της δικαιοσύνης”.

Ο Παναγιώτατος επισήμανε ότι το Οικουμενικό Πατριαρχείο, υπακούοντας στα θεία προστάγματα, αγωνίζεται παντού και πάντοτε για την προστασίαν του κατ’ εικόνα και καθ’ ομοίωσιν Θεού πλασθέντος ανθρώπου.

“Δεν διαχωρίζει η Μεγάλη Εκκλησία και η αγάπη της, μεταξύ ημετέρων και ξένων, δεν αγνοεί, εν ονόματι της λειτουργικής και πνευματικής αποστολής της, την εντολήν της αγάπης προς τον πλησίον, προς τον πάσχοντα, τον πεινώντα, τον εν φυλακή, τον γυμνόν, τον περιπεσόντα εις τους ποικιλωνύμους ληστάς, πολλοί εκ των οποίων σήμερον λυμαίνονται τας ψυχάς των ανθρώπων, δεν αντιπαρέρχεται, όπως ο ιερεύς και ο Λευίτης της παραβολής, τον εν ανάγκαις, αλλά επιχέει «έλαιον και οίνον» επί τας πληγάς[...]

Εν τω πνεύματι τούτω, το Οικουμενικόν Πατριαρχείον απεφάσισε να χορηγήση Αυτοκεφαλίαν εις τον εν Ουκρανία λαόν του Θεού, ώστε ούτος να οργανώνη τα κατ’ αυτόν επί τη βάσει των κανόνων της Εκκλησίας και των παραδόσεών του, με σεβασμόν προς την Μητέρα Εκκλησίαν και εν κοινωνία μετ’ αυτής και με τας λοιπάς ορθοδόξους Εκκλησίας. Είμεθα βέβαιοι, ότι ο Θεός της αγάπης, της ειρήνης και της δικαιοσύνης θα ευδοκήση, να κυριαρχήση εις την Ορθόδοξον Εκκλησίαν η ειρήνη και η ενότης, ώστε να δίδωμεν άπαντες εν ενί στόματι και μια καρδιά την καλήν μαρτυρίαν της πίστεως, εις ένα κόσμον, ο οποίος τυρβάζεται περί πολλά και αγνοεί το «εν, ου εστι χρεία»”.

Αμέσως μετά μίλησε ο Πρέσβης της Ουκρανίας στην Άγκυρα κ.Andrii Sybiha, ο οποίος, αφού εξέφρασε τις θερμές ευχαριστίες του προς τον Παναγιώτατο για την επιμνημόσυνη δέηση που τελέστηκε για τα θύματα του “Χολοντομόρ”, αναφέρθηκε στα δραματικά ιστορικά γεγονότα της εποχής εκείνης.

Εκκλησιάστηκαν, από το Ι.Βήμα, ο Μητροπολίτης Κυδωνιών Αθηναγόρας και ο Επίσκοπος Αλικαρνασσού Αδριανός. Παρέστησαν, εκτός από τον προαναφερθέντα Πρέσβη της Ουκρανίας στην Άγκυρα, ο Γενικός Πρόξενος της ίδιας χώρας στην Πόλη κ.Oleksandr Gaman, καθώς και οι Γενικοί Πρόξενοι του Καναδά Brahim Achtoutal, της Μολδαβίας Alexandru Prigorschi, και της Πολωνίας Joanna Pilecka, αλλά και πλήθος πιστών από την Ουκρανική Παροικία και την Ομογένεια της Πόλεως.

ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ

- «Η Ένωση Κωνσταντινουπολιτών» με τα δύο μέλη σωματεία <http://www.enokon.gr/>
«Νέος Κύκλος Κωνσταντινουπολιτών»
«Σωματείο Ελλήνων Υπηκόων Απελαθέντων εκ Τουρκίας»
- «Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών» <http://www.cpolitan.gr/>
- «Ένωση Ομογενών εκ Κωνσταντινουπόλεως Βορείου Ελλάδος» <https://sylogoskbe.wordpress.com/>
- «Αδελφότης Κωνσταντινουπολιτών Μεγάλου Ρεύματος "Ο Ταξιάρχης"» <http://www.megarevma.gr/>
- «Σύνδεσμος Μεγαλοσχολιτών» <http://www.megalixoli.gr/>
- «Σύλλογος Ζαπτιδών» <https://www.facebook.com/events/610745252286345/>
- «Σύνδεσμος Κεντρικιάδων»
- «Σύνδεσμος Ιωακειμειάδων»
- «Φιλανθρωπικός Σύνδεσμος Γαλατά Κωνσταντινουπόλεως»
- «Αθλητικός Όμιλος Ταταύλα» <http://www.tatavlas.gr/>
- «Αθλητικός Σύλλογος Πέρα» <http://as-pera.gr/>
- «Αθλητικό Βυζαντινό Κέντρο»
- Σύλλογος Πριγκηπιανών «Άγιος Γεώργιος ο Κουδουνάς» <https://www.facebook.com/SylogosPrigipianon/>
- «Μορφωτικός Σύνδεσμος Χάλκης «Ο Άγιος Νικόλαος»» <http://www.halki-morf-sind.gr/>
- «Ο Εν Αθήναις Σύλλογος Μουσικοφίλων Κωνσταντινουπόλεως» <http://www.cmkon.org>
- «Σύνδεσμος των εν Ελλάδι Ζωγραφειωτών Κωνσταντινουπόλεως» <http://sezografyon.gr/home/>
- Εστία Κωνσταντινουπόλεως <http://estiakon.gr/>
- Σύνδεσμος Ελλήνων Βετεράνων Αθλητών Στίβου Κωνσταντινουπολιτών
- Μορφωτικός Σύνδεσμος Μακροχωρίου Κωνσταντινουπόλεως «Το Έβδομο του Βυζαντίου» <https://www.facebook.com/makrochoricon/>

ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΕΚΤΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

- «Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών Γερμανίας»
- «Ομοσπονδία Κωνσταντινουπολιτών Αυστραλίας» με 3 σωματεία στις περιοχές της Αυστραλίας
- «Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών Ελβετίας» www.agcos.ch
- «Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών Ηνωμένου Βασιλείου» <https://www.facebook.com/acguk.net/>

ΑΡΩΓΑ ΜΕΛΗ

- «Επτάλοφος» Ιστορική Βιβλιοθήκη Μελέτης και Έρευνας
- Σύλλογος των Φίλων της Πατριαρχικής Μεγάλης του Γένους Σχολής.
- Φίλων Βυζαντινών Τεχνών
- Πολιτισμού & Κοινωνικής Ανάπτυξης.
- Ένωση Κωνσταντινουπολιτών Μικρασιατών Βορείου Αττικής η "Αγία Σοφία".
- Εταιρεία Μελέτης της καθ' ημάς Ανατολής <https://www.facebook.com/etmelan1/>